

Boomkweker John Dictus uit het Brabantse Achtmaal bespaart twee derde op middelengebruik

Schoffelen met ijzer en lucht

HAN REINDSEN

Sinds het gebruik van de zelf ontwikkelde schoffelmachine heeft boomkweker John Dictus uit Achtmaal, bij Zundert, het gebruik van bodem- en contactherbiciden met twee derde weten te verminderen. 'Ik spuit alleen om te corrigeren.'

REPORTAGE

Achtmaal

De pneumatische schoffelmachine van John Dictus van Boomkwekerij Dictus-Hereijgers in Achtmaal heeft een werkbreedte van drie bedden van 1,55 meter. Driehoekige schoffels zorgen voor de mechanisatie onkruidbestrijding tussen de rijen. Aan de achterkant van de schoffels zijn naar beide kanten toe leidingen gemonteerd voor een harde, horizontale luchtstroom.

'De luchtstroom verlengt als het ware de breedte van de schoffel, waardoor ook het onkruid in de rij wordt aangepakt. De boompjes zelf hebben er geen last van', zegt Dictus.

De pneumatische schoffelmachine is gemonteerd in de frontheft van een 50 pk-trekker. 'Ik wilde bij een driebandtrekker blijven in verband met de wendbaarheid op de kopakker. Omdat het gaat om een lichte trekker, voorkom ik problemen met bodemverdichting.'

COMPRESSOR

Voor de noodzakelijke 7 bar luchtdruk zit er in de hefinrichting van de trekker een compressor met eigen motor. 'We zaten eerst op 9 bar druk, later op 5 bar en zijn uitgekomen op 7 bar. Het is zoeken en experimenteren', geeft Dictus aan.

De uitstroomopeningen achter de schoffels hebben een doorsnede van 2 millimeter. 'Het is zoeken naar het optimum. Op lichte grond is een diameter van 1,5 millimeter genoeg. Op zwaardere grond heb je 2 millimeter nodig.'

De machine bestaat uit drie delen. De twee buitenste twee delen zijn hydraulisch opklapbaar en aangestuurd. 'Werken met gewasgeleide schoffels wil niet. Daarvoor heb je stevige planten nodig. Daarom werken

John Dictus toont de uitstroomopeningen.

we met twee tasters per bed', vertelt de boomkweker.

De eerste ideeën voor een dergelijke machine zijn vier jaar geleden ontstaan. Drie jaar terug is Dictus begonnen met bouwen en twee jaar geleden was de machine af. Op basis van ervaringen in de praktijk voert hij nog wel steeds verbeteringen door.

GROEIREMMING

Aanleiding om de machine te ontwikkelen was de groeiremming door het gebruik van bodemherbiciden. 'We kweken wat ruimer voor grotere maten. Daar verdienen we het meest aan. Je moet de planten dan niet te veel in hun groei remmen', legt de ondernemer uit.

'De luchtstroom verlengt als het ware de breedte van de schoffel en pakt zo het onkruid in de rij aan'

Uit de ervaringen van de afgelopen twee jaar blijkt dat bij blazen maar weinig planten verloren gaan. 'Planten die 10 centimeter hoog zijn blijven al staan', zegt Dictus. 'De machine is ook te gebruiken in gewor-

Bij het blazen gaan weinig planten verloren.

Veel verschillende soorten

Boomkwekerij Dictus-Hereijgers in Achtmaal heeft een omvang van 30 hectare. Het gaat vooral om (haag)beuk, taxus en liguster, in totaal zo'n zestig verschillende soorten bos- en haagplantsoen en sierheesters uit winterstek. 'Dat is best veel', zegt John Dictus. Het grote aantal soorten heeft te maken met risicospreiding. Ook de afzet speelt een rol. Als een grote afnemer om een nieuwe soort vraagt, zegt Dictus niet snel 'nee'.

telde zomerstek, als je maar niet in de plug blaast.'

Het onkruid moet niet te groot zijn, geeft de boomkweker aan. 'Belangrijk is dat je er vroeg bij bent. Wat je chemisch niet pakt, lukt ook niet bij schoffelen met lucht. Als het gewas is gesloten, is het klaar met de onkruidbestrijding.'

Het doel is niet om biologisch te gaan telen, wel om de inzet van chemische middelen te beperken. 'Dat kan kostentechnisch goed zijn. Belangrijk, want de planten komen op de reguliere markt en daar moet ik qua kostprijs mee concurreren.'

De boomkwekerij is 30 hectare groot. Voldoende capaciteit was en is daarom een belangrijke voorwaarde. 'Bij een rijsnelheid van zo'n 5 kilometer per uur is de capaciteit ongeveer 1 hectare per uur. Voor een goed resultaat moet je vijf keer per jaar schoffelen. Dat komt in de plaats van drie keer spuiten', legt Dictus uit.

De Brabantse boomkweker heeft de machine niet helemaal zelf bedacht en gemaakt. Hij heeft ideeën opgedaan bij telers uit andere sectoren en hulp gehad van Elco Machinebouw in Achtmaal (een buurman) en Nouws Mechanisatie in Rijsbergen.

'Voor het maken van een dergelijke machine moet je wel van mechanisatie houden. Het vraagt inzicht in hoe je zaken kunt optimaliseren. Daarnaast zijn twee rechterhanden en een goede werkplaats belangrijk.'

Dictus heeft geen octrooi aangevraagd. 'Iedereen mag de machine namaken. Ik heb bij anderen mogen kijken, omdat ik geen zin heb om het wiel opnieuw uit te vinden. Andere partijen hebben er ook financieel aan bijgedragen. Wie wil, mag nu bij mij komen kijken.'

INNOVATIEPRIJS

Vorig jaar heeft Dictus met de pneumatische schoffel de derde prijs gewonnen bij de Schoon Water Innovatieprijs. Waterschap Brabantse Delta vond dat de boomkweker mee moest doen omdat gebruik van de schoffelmachine bijdraagt aan schoner oppervlaktewater. 'De prijs van 1.000 euro is een mooie waardering en het levert een beetje publiciteit op. Ik denk dat het goed is dat meer telers gaan schoffelen', zegt de boomkweker.

De ondernemer denkt dat het maken van een volgende machine zo'n 15.000 à 20.000 euro moet gaan kosten. Zelf loopt hij met gedachten voor een nieuwe machine: een verbeterde klembandrooier.

De noodzakelijke 7 bar luchtdruk komt van een compressor met eigen motor.

Foto's: Han Reindsen